

paa de Lønne. (Efter et Par Ord: Det har jeg slet ikke talt om!) Den ærede Rigsdagsmænd talte om disse Mænd paa en saadan Maade, at man ikke kunde forstaae ham anderledes; men i ethvert Fald er det jo ganske vist, at det er om Ordningen af den kommunale Bestyrelse, Spørgsmaalet dreier sig, og at man som sagt slet ikke kommer videre ved at hen vise til disse Taagebilleder om „dybe“ og „ulønnede“ Kræfter, som skulle fremdrages og benyttes.

Hvad Sagen selv angaaer, skal jeg naturligviis ikke gaae ind paa Enkeltheberne deri; — een Udtalelse troer jeg dog at maatte gjøre, og den kan maaskee have nogen Betydning, idetmindste for nogle af Rigsdagens Medlemmer. Den ærede Rigsdagsmænd for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) fremkom med en Uttæring, som jeg i den Henseende maa henholde mig til; han sagde, at der dog var Et, hvori vi Alle maatte være enige, dette nemlig, at, hvad der end skeer i den foreliggende Sag, vil der blive flere Skridt at gjøre i Henseende til den kommunale Udvikling. Man kan kalde det en Manna i Orkenen i denne Forhandling at faae Hold paa Noget, som man kan være enig om; — thi det er, troer jeg, næsten exempellost, at en saadan Uenighed er fremtraadt som i denne Sag, og fremtraadt paa en saadan Maade ved en Sags sidste Behandling i selve Udvalget. Det er derfor i høj Grad velgjørende at faae et Punkt frem, som man kan være enig om. Den anførte Uttæring vil vel i alt Fald neppe Noget yttre sig bestemt imod, skjøndt der rigtignok i enkelte Udtalelser synes at ligge Noget, som let kunde bringe til at mistvise om Opnaaelsen af denne Enighed. Det staaer dog imidlertid fast og er en absolut Selsfølge, at der, hvorledes end Udsaldet af denne Sag bliver, vil være endnu mange Skridt tilbage i den kommunale Udvikling, ikke blot, fordi alt Jordis, selv det meest fuldendte, er udsat for og bestemt til yderligere Udvikling, men specielt, fordi det maa erkjendes, at vort hele Communalliv endnu lider af saa betydelige Mangler, — hvilket ogsaa fra flere Sider er blevet udtalt — at det vilde være en meget forfængelig Tanke,

om man nu ved denne Sags Afgjørelse vilde troe at have naaet til dets Afslutning og endelige Ordning. Een meget stor Mangel er i alt Fald tilstede, som ikke kan afhjælpes ved nogensomhelst Lov, hvorledes den saa end bliver, nemlig Mangelen af Kræfter til Udførelse af Communens forskjellige Virksomheds-grene, og Mangelen i Communen selv paa Sands for de kommunale Anliggender. Det kan ikke hjælpe, at man vil see bort herfra, det er Tilfældet, det maa erkjendes saa godt som overalt i Landet, og det ligger for Dinen e her i Hovedstaden; det viser sig baade ved Valgene af Medlemmer til Communalbestyrelsen og ved den ringe Interesse, som Forhandlingerne over Communens Anliggender vække. Der er andre Lande, hvor der er et virkeligt kommunalt Liv og med hvilke man altsaa kan anstille en Sammenligning, og man vil da see, hvor uendeligt langt vi endnu i denne Henseende staae tilbage. Men netop derfor vilde det ogsaa være heelt urimeligt, hvis man troede, at der nu skulde kunne fremkomme en Lov, som kunde svare til en virkelig fuldendt Udvikling af Communallivet; der om synes det, at man maa være enig. Men det er aabenbart, at dersom denne Enighed praktisk skal have Noget at betyde, maa den drives noget videre, saavidt, at man ogsaa finder, der er Grund til at enes om at gjøre et Skridt fremad. Derfor er det jo ligesuldt givet, at der bagefter ere mange Skridt at gjøre; men ligesaa vist som det er, at et første Skridt fremad er nødvendigt for at kunne naae et Maal, ligesaa vist er det ogsaa, at der gives Situationer, hvor det, ikke at gjøre et Skridt fremad, er at gjøre et stort Tilbage skridt, og det er netop det, jeg troer bestemt maa havees for Øie i denne Sag. Det er min Overbeviisning, som jeg troer at maatte udtale, at et saadant Skridt fremad ikke kan gjøres paa anden Maade, end ved at Thinget gaaer ind paa Mindretallets Affattelse af Loven. I saa Fald holder jeg mig overbevist om, at der er den fuldstændigste Sikkerhed for, at der vil blive gjort et Skridt og et betydeligt Skridt fremad, men dersom man ikke gaaer ind paa Mindretallets Forslag,